

Pherbellia stylifera nieuw voor de Nederlandse fauna (Diptera: Sciomyzidae)

D.R. LAMMERTSMA

LAMMERTSMA, D.R., 1996. *PHORBELLIA STYLIFERA* NEW TO THE DUTCH FAUNA (DIPTERA: SCIOMYZIDAE). – *ENT. BER., AMST.* 56 (1): 12-13.

Abstract: *Pherbellia stylifera* is recorded for the first time from The Netherlands. Three males were captured in National Park "De Weerribben" (province of Overijssel) while two females, most probably belonging to this species, were captured near Nieuwkoop (province of Zuid-Holland) and Veenendaal (province of Utrecht).

D.R. Lammertsma, Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek (IBN-DLO), Postbus 23, 6700 AA, Wageningen.

Inleiding

Slakkendodende vliegen (Sciomyzidae) worden in het algemeen gevonden in vochtige biotopen. Van het genus *Pherbellia*, met 49 soorten het grootste genus van de Palaearctische Sciomyzidae (Rozkošný, 1991) worden voor Nederland 20 soorten genoemd door Revier & Van der Goot (1989). Dit genus behoort tot het tribus Sciomyzini dat wordt gekenmerkt door een duidelijke propleurale borstel, rond afgesloten anaalcel en de afwezigheid van mediane borstels op de midden- en achtertibia. Ook kenmerkend voor het genus zijn de basaal ingeplante antenne, de brede wang en de anaalader die de vleugelrand bereikt.

Pherbellia stylifera (Rozkošný) is, zoals alle soorten uit dit geslacht, een kleine vlieg die in het veld gemakkelijk over het hoofd wordt gezien. *Pherbellia stylifera* lijkt sterk op *Pherbellia pallidiventris* (Fallén) maar bezit karakteristieke mannelijke genitaliën. *Pherbellia stylifera* is een geel gekleurde soort met een brede aan de achterkant opvallend afgeplatte kop, een aan de voorkant versmald frons en een kort behaarde arista. Het mesonotum is matgeel, de pleura zijn glimmend geel. Het mesopleuron is kaal, het pteropleuron draagt zes haren. De voorste poten zijn bruin tot zwart gekleurd, waarbij de femora basaal geel gekleurd zijn (fig. 1). De vleugel is doorzichtig met donker gevlekte dwarsaderen. Het abdomen is bruin-geel van kleur. De lichaams-

lengte bedraagt 4,4 mm, vleugellengte 4,0 mm (Rozkošný, 1984).

Vindplaatsen

In 1992 werden door R.J.M. van Kats en de auteur vijftig terreinen bemonsterd ten behoeve van de ontwikkeling van een meetnet voor laagveenmoerassen. Er werd gebruik gemaakt van zes potvallen, twee malaisevallen en vijf pyramidevallen (fig. 2) per terrein, gedurende vier perioden van twee weken. De bemonstering liep van begin mei tot eind september. Vooral de pyramidevallen met een grondoppervlak van 1m² bleken zeer geschikt om Sciomyzidae te vangen. Van de 27 door ons gevangen soorten Sciomyzidae werd *Pherbellia stylifera* nog niet eerder uit Nederland vermeld.

Van *Pherbellia stylifera* werden in totaal

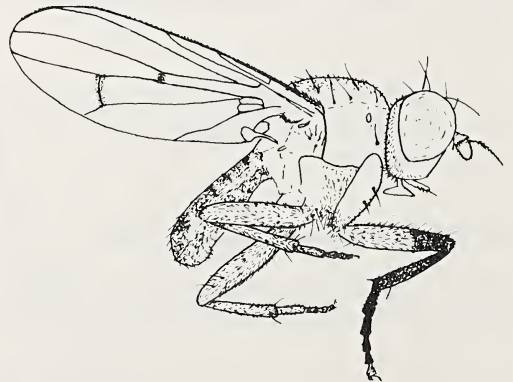

Fig. 1. Habitus van *Pherbellia stylifera* (Rozkošný).

Fig. 2. Pyramideval (foto J. van Osch).

drie mannetjes gevangen, alle in pyramidevalen in nationaal park "De Weerribben" te Overijssel op de volgende data: 13 tot 21 mei 1992, 24 juni tot 2 juli 1992 en 28 juli tot 4 augustus 1992. De laatste vangst werd gedaan op een trilveen, de twee andere op een perceel in gebruik voor de rietteelt. Tevens werden er twee wijfjes gevangen, één nabij Veenendaal in "de Blauwe Hel" op een trilveen in de week van 31 juli tot 7 augustus 1992 en één in de Nieuwkoopse Plassen op veenmosrietland in de week van 30 juli tot 6 augustus 1992.

De identificatie van zowel de mannetjes als de wijfjes werd gecontroleerd door professor Rozkošný. De mannetjes bleken met zekerheid *Pherbellia stylifera* te zijn. De wijfjes werden door hem, voor hij de mannetjes had gezien, als bleke exemplaren van *Pherbellia pallidiventris* gedetermineerd, maar hij kon later niet uitsluiten dat het toch om vrouwtjes van *Pherbellia stylifera* ging. Slechts de vangst van mannetjes op dezelfde locatie zal uitsluitel kunnen bieden omtrent het voorkomen van *Pherbellia sty-*

lifera bij Nieuwkoop en Veenendaal.

Biologie

Pherbellia stylifera, een Palaearctische soort met waarschijnlijk een groot verspreidingsgebied (Rozkošný, 1991), werd slechts gevangen in natte, met riet begroeide terreinen. In het door ons bemonsterde broekbos, verzuurd trilveen, veenheide, dotterbloemhooiland, blauwgrasland en verruigd rietland werd de soort niet aangetroffen. Onze vangstdata leiden voorlopig tot een vliegtijd van half mei tot begin augustus.

Bratt et al. (1969) bestudeerden de biologie van 28 *Pherbellia* soorten. In het algemeen voeden deze soorten zich gedurende de drie larvale stadia met meerdere aquatische, en soms ook terrestrische, slakken waarbij ze vaak actief op zoek gaan naar gastheren. De slakken worden vooral door het laatste larvale stadium snel gedood, waarna de larve van het ontbindende weefsel blijft eten, om vervolgens een puparium te vormen. Specifieke informatie omtrent *Pherbellia stylifera* is ons niet bekend. Gegevens omtrent de prooikeuze en eventuele gastheerspecificiteit, het overwinteringsstadium en het aantal generaties per jaar zullen in het veld verzameld moeten worden.

Dankwoord

Met dank aan Prof R. Rozkošný voor het controleren van de determinaties en Dr H. Siepel voor het kritisch doornemen van dit manuscript.

Literatuur

- BRATT, A.D., L.V. KNUTSON, B.A. FOOTE & C.O. BERG, 1969. Biology of *Pherbellia* (Diptera: Sciomyzidae). – *N.Y. Agric. Exp. Sta. Ithaca Mem.* 404: 1-246.
- REVIÉ, J.M. & V. VAN DER GOOT, 1989. Slakkendodende vliegen (Sciomyzidae) van Noordwest-Europa. – *Wet. Meded. K. ned. natuurh. Veren.* 191: 1-64.
- ROZKOŠNÝ, R., 1984. The Sciomyzidae (Diptera) of Fennoscandia and Denmark. – *Fauna ent. scand.* 14: 1-224.
- ROZKOŠNÝ, R., 1991. A key to the Palearctic species of *Pherbellia* Robineau-Desvoidy, with descriptions of three new species (Diptera, Sciomyzidae). – *Acta ent. bohemoslovaca* 88: 391-406.